

# Inhoud

<b>Inleiding: een gids</b>	II
<b>1 Vrijwilliger zoekt activiteit</b>	13
1.1 Wat is vrijwilligerswerk?	13
1.2 Waarom zou je vrijwilligerswerk gaan doen?	15
1.3 Leuk om te doen	16
1.4 Wat zoek ik? Wat krijg ik? Checklist vrijwilligerswerk	16
1.5 Carrièreontwikkeling	21
1.6 Kan iedereen het?	22
1.7 Helpen helpt	25
1.8 Grenzen aan het eigenbelang van vrijwilligers	25
1.9 Vergoeding onkosten	26
1.10 Zoeken naar vrijwilligerswerk	27
<b>2 Organisatie zoekt vrijwilliger</b>	31
2.1 Waarom vrijwilligers? Het is toegevoegde kwaliteit	31
2.2 Eerst beleid (binnen de professionele organisatie), niet meteen willen werven	33
2.3 Vrijwilligersmanagement	35
2.4 Werving	37
<i>Er zijn in principe genoeg vrijwilligers</i>	37
<i>De wervende organisatie moet duidelijk zijn</i>	37
<i>Een vrijetijdsmarkt</i>	38
<i>Redelijke eisen</i>	39
<i>Niet het probleem centraal, maar de oplossing</i>	39
<i>Gevraagd worden</i>	39
<i>Diverse categorieën vrijwilligers</i>	40
<i>Methoden om te werven</i>	42
2.5 Selectie	43
2.6 Begeleiding	44
2.7 Training	46
2.8 Exitbegeleiding	49
2.9 Georganiseerde vriendschap	50
2.10 Ondersteuning van organisaties die met vrijwilligers werken	52

<b>3</b>	<b>De organisaties vormen een bont gezelschap</b>	55
3.1	Een sociale kaart in schema	55
	1 <i>Traditionele vrijwilligersorganisaties</i>	57
	2 <i>Professionele organisaties</i>	58
	3 <i>Lokale initiatieven</i>	59
	4 <i>Zelfhulporganisaties</i>	60
	5 <i>Belangenorganisaties zoals patiëntenorganisaties en anderen</i>	62
	6 <i>Mentaliteitsorganisaties</i>	63
<b>4</b>	<b>Vrijwilligerswerk om iets gedaan te krijgen</b>	65
4.1	'Daar moet iets aan gedaan worden', een impliciete ideologie	65
	<i>Er kán iets aan gedaan worden, een attitude</i>	66
	<i>Het vuur niet doven</i>	67
4.2	Initiatieven die zich hebben ontwikkeld	67
	<i>Een persoon met een visie</i>	67
	<i>Een probleem en de erkenning ervan</i>	70
	<i>Een vakgebied dat zich ontwikkelde</i>	71
	<i>Een dorp dat zelf initiatief nam</i>	72
4.3	Het overnameprobleem en ere wie ere toekomt	73
	<i>Wie is de deskundige?</i>	74
4.4	Een organisatie die charismatisch leiderschap ontwikkelt	75
4.5	Charismatische initiatiefnemers en hoe het verder gaat	77
	<i>Groei</i>	77
<b>5</b>	<b>De overheid en vrijwilligers-werk</b>	81
5.1	Algemene opmerkingen	81
	<i>Bedoelingen hebben op zichzelf nog geen effect</i>	81
5.2	Positieve waardering, maar ook bezuinigingsmotivatie met name in de zorg?	82
	<i>De overheid kan vrijwilligers niet 'inzetten'</i>	82
	<i>Een rijtje voor de zorgverlening</i>	84
	<i>Balans tussen de vrije vrijwilliger en toch een beetje duwen</i>	85
	<i>De schroom bij burgers om anderen lastig te vallen met een vraag</i>	86
5.3	Ontwikkeling van voorzieningen, algemeen	87
	<i>De kameel en zijn neus</i>	88
5.4	Wmo	88

5.5	Diverse dilemma's	90
	<i>Stimuleren of beheersen</i>	90
	<i>Efficiënt en effectief</i>	91
	<i>Het gevaar van incorporeren en schaalvergroting</i>	92
5.6	Verlies en winst door professionalisering	93
	<i>Alfabetisering en taallessen</i>	93
	<i>Klapstoel-vrijwilligerswerk</i>	95
5.7	Twee opvattingen over verspilling	95
	<i>Bij vrijwillige inzet is motivatie alles</i>	96
5.8	Enkele goede beslissingen	97
5.9	Creatieve overheidsdienaren	97
5.10	Let op de kleine parels	98
5.11	Slotopmerkingen	99
<b>6</b>	<b>Vrijwilligerswerk in de maatschappij</b>	101
6.1	Drie soorten arbeid	101
6.2	Status	101
6.3	Impliciete cultuurkritiek	102
	<i>Vriendschap is soms belangrijker dan hulpverlening</i>	103
	<i>Tijd is (economisch gezien) een schaars goed</i>	103
	<i>Werk, werk, werk</i>	103
6.4	Bevordert vrijwilligerswerk een participerende samenleving?	104
6.5	Welk werk dient betaald te worden? Tien benaderingen	105
	1 <i>Het gezichtspunt van de cliënt/gebruiker/deelnemer</i>	105
	2 <i>Aard en belang van het werk zelf</i>	106
	3 <i>Emancipatiebelang en vrijwilligerswerk</i>	107
	4 <i>Traditie van vrijwilligerswerk</i>	108
	5 <i>Standpunten van beroepskrachten</i>	108
	6 <i>Werkgelegenheid en vakbonden</i>	109
	7 <i>Werkgevers en beroepsorganisaties</i>	110
	8 <i>Institutionalisering</i>	111
	9 <i>Ministeries en andere overheden</i>	111
	10 <i>Het belang van de vrijwilliger zelf</i>	113
	<i>Nog even de argumenten op een rijtje</i>	114
6.6	Sponsoring	116
6.7	Normen en waarden van vrijwilligerswerk in andere culturen	119

<b>7</b>	<b>Hoe de publieke belangstelling begon, de voorgeschiedenis</b>	123
7.1	Gelijktijdige ontwikkelingen in vrijwilligersland begin jaren zeventig	123
7.2	Televisiewerving: Werkwinkel	123
	‘Of je houdt je mond, of je zegt wat ik kan doen.’	123
	<i>De uitwerking</i>	124
	<i>De effecten</i>	125
7.3	De overheid	128
7.4	Het buitenland	129
	<i>Engeland en Werkwinkel</i>	129
	<i>Latere ontwikkelingen in Europa</i>	130
7.5	Studie en onderzoek	131
7.6	Nog eens een Werkwinkel?	131
	<b>Noten</b>	133
	<b>Over de auteur</b>	141
	Alle titels van Liekje Hoekendijk	142